

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)
SSN Tomasz Artymiuk (sprawozdawca)
SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **B. Ś.**
skazanego wyrokiem łącznym,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 8 października 2024 r.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt II
K 906/23,

**uchyła zaskarżony wyrok łączny i przekazuje sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Legionowie.**

Tomasz Artymiuk

Piotr Mirek

Włodzimierz Wróbel

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt II K 906/23, Sąd Rejonowy w Legionowie, po rozpoznaniu sprawy B. Ś. skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 28 marca 2018 r., sygn. akt II K 148/18 (prawomocny z dniem 5 kwietnia 2018 r.) za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony w dniu 22 stycznia 2018 r. - na karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych w kwotach po 10 zł - kara grzywny została wykonana;
2. Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K 98/19 (prawomocny z dniem 4 maja 2019 r.) za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony w dniu 30 grudnia 2018 r. - na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata oraz karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych w kwotach po 10 zł - nie zarządzono wykonania kary pozbawienia wolności, zaś kara grzywny została wykonana;
3. Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 9 grudnia 2019 r., sygn. akt II K 202/19 (prawomocny z dniem 23 grudnia 2019 r.), za czyn z 281 k.k. popełniony w dniu 6 lutego 2019 r. - na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata; postanowieniem Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 24 sierpnia 2023 r., sygn. akt II Ko 1181/23, zarządzono wykonanie ww. kary pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności skazanego od 12 lutego 2019 r. godz. 12:00 do 13 lutego 2019 r. godz. 13:35, ponadto wymiar zarządzonej do wykonania kary pozbawienia wolności skrócono o 3 miesiące - karę pozbawienia wolności wprowadzono do wykonania w okresie od 8 lutego 2025 r. do 8 listopada 2025 r., zaliczając na jej poczet okres od dnia 12 lutego 2019 r. do dnia 13 lutego 2019 r.:
4. Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 14 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 875/22 (prawomocny z dniem 22 czerwca 2023 r.), za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony w okresie od 17 do 18 sierpnia 2022 r. - na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 19 sierpnia 2022 r. godz. 13:55 do 20 sierpnia 2022 r. godz. 11:00 - karę pozbawienia wolności wprowadzono do wykonania w okresie od 14 sierpnia 2023 r. do 8 lutego 2025 r., zaliczając na jej poczet okres od 19 sierpnia 2022 r. do 20 sierpnia 2022 r.,

na mocy art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. i art. 89 § 1b k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. z 2022 r., poz. 2141) i zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., połączył kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania wymierzone B. Ś. w wyrokach opisanych w pkt. 2-4 komparycji wyroku i w ich miejsce orzekł wobec skazanego karę łączną 2 lat pozbawienia wolności (pkt I wyroku). Na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. z art. 63 § 1 k.k., na poczet orzeczonej w pkt. I kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu B. Ś. okresy szczegółowo wymienione w pkt. II sentencji wyroku. Na podstawie natomiast art. 576 § 1 k.p.k. stwierdził, że wyroki podlegające łączeniu w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu, a na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umorzył. Jednocześnie na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych, zwolnił skazanego B. Ś. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w całości.

Rozpoznając sprawę, w ramach której został wydany opisany wyżej wyrok Sąd Rejonowy w Legionowie procedował dysponując czterema orzeczeniami skazującymi B. Ś. . Jednym z tych orzeczeń był powołany wyżej wyrok Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K 98/19 (prawomocny z dniem 4 maja 2019 r.) za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony w dniu 30 grudnia 2018 r., w ramach którego B. Ś. wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata oraz karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych w kwotach po 10 zł. Jak wskazano w komparycji wyroku łącznego co do tego orzeczenia nie zarządzono wykonania kary pozbawienia wolności, zaś kara grzywny została wykonana (pkt 2 komparycji wyroku łącznego).

W konsekwencji niezaskarżenia wyroku łącznego z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt II 906/23, orzeczenie to uprawomocniło się w pierwszej instancji w dniu 3 grudnia 2023 r.

Od wyroku łącznego, kasację wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w całości, na korzyść skazanego B. Ś. , podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego materialnego - art. 75 § 4 k.k. i art. 85 § 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r.), polegającego na połączeniu orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K 98/19, kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby mimo, iż upłynął termin umożliwiający zarządzenie jej wykonania, a tym samym kara ta nie podlegała łączeniu.

W konsekwencji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Legionowie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Trafnie Prokurator Generalny zakwestionował wyrok łączny Sądu Rejonowego w Legionowie, podnosząc przytoczony wcześniej zarzut. Stwierdzenie to umożliwiło uwzględnienie tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia w całości na posiedzeniu bez udziału stron na podstawie art. 535 § 5 k.p.k.

Jak słusznie zauważył skarżący brak było na gruncie tej sprawy podstaw do połączenia kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec B. Ś. wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 25 kwietnia 2019 r., wydanym w sprawie o sygn. II K 98/19, która została orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby. Wyrok w tej sprawie uprawomocnił się w pierwszej instancji w dniu 4 maja 2019 r. (k. 19v). Wskazany w art. 75 § 4 k.k. trzyletni okres próby oraz okres dalszych 6 miesięcy upłynęły więc w dniu 4 listopada 2022 r. i w tym czasie kara pozbawienia wolności nie została zarządzona.

Pomimo tego, że skazanie w powyższej sprawie, zgodnie z art. 76 § 1 k.k. nie uległo zatarciu, to oczywistym jednak jest, że kara 6 miesięcy pozbawienia wolności, wobec upływu okresu wskazanego w art. 76 § 4 k.k. nie podlegała w ogóle wykonaniu, a tym samym nie spełniała warunków do jej połączenia określonych w art. 85 § 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od dnia 15 czerwca 2015 r., a to te przepisy jako względniejsze stosował w tej sprawie sąd *meriti* w oparciu o art. 4 § 1 k.k.). Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał w swych orzeczeniach dotyczących regulacji odnoszących się do kary łącznej w kontekście wyroków pozbawienia wolności z

warunkowym zawieszeniem jej wykonania, że zwrot „kary podlegające wykonaniu” dotyczy takich kar, w stosunku do których nie została zakończona procedura ich wykonania. W przypadku kary pozbawienia wolności, której wykonanie zostało warunkowo zawieszone, przesłanką wykluczającą jej wykonanie jest niewątpliwie upływ okresu próby oraz dalszych 6 miesięcy od zakończenia tego okresu, o czym stanowi art. 75 § 4 k.k. W takim wypadku nie można przyjąć, że jest to kara podlegająca wykonaniu, zatem i podlegająca łączeniu (zob. np. wyrok z dnia 3 marca 2021 r., sygn. IV KK 601/19). Połączenie tej kary i wymierzenie w wyroku łącznym kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności, jak to uczynił sąd w niniejszej sprawie, oznacza *de facto* bezprawne, wbrew normie art. 75 § 4 k.k., zarządzenie wykonania zawieszony wobec B. Ś. uprzednio kary 6 miesięcy pozbawienia wolności ze wszystkimi wynikającymi z tego w przyszłości ustawowymi skutkami, w tym ewentualnym zaistnieniem przesłanek z art. 64 § 1 k.k. w odniesieniu do występków wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Na marginesie, nie ulega przy tym wątpliwości, że objęcie wyrokiem łącznym kary pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, którego nie zarządzono w okresie wskazanym w art. 75 § 4 k.k. nie mogło nastąpić również w stanie prawnym obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 marca 2009 r., IV KK 69/09; z dnia 23 listopada 2016 r., III KK 394/16), a co za tym idzie także w obecnym stanie prawnym obowiązującym od dnia 24 czerwca 2023 r. (takie samo brzmienie art. 75 § 4 k.k. oraz art. 85 k.p.k. w stanie prawnym do dnia 30 czerwca 2015 r. i aktualnego art. 85 § 1 k.k.).

W świetle powyższego bezspornym jest, że opisane uchybienie sądu miało charakter rażący, o istotnym wpływie na treść wydanego w dniu 24 listopada 2023 r. wyroku łącznego. Niezależnie bowiem od tego, że doprowadziło przede wszystkim, co wcześniej wykazano, do bezprawnego zarządzenia orzeczonej wobec skazanego kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, to mogło mieć również istotny wpływ na wymiar orzeczonej kary łącznej.

Wobec powyższego zasadnym jest uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie Sądowi Rejonowemu w Legionowie do ponownego rozpoznania.

Procedując ponownie Sąd ten uwzględni poczynione w tym uzasadnieniu Sąd Najwyższego zapatrywania prawne (art. 442 § 3 k.p.k.), mając również na uwadze kierunek wniesionego przez Prokuratora Generalnego nadzwyczajnego środka zaskarżenia (art. 443 k.p.k.).

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

[J.J.]

[ms]

Tomasz Artymiuk Piotr Mirek Włodzimierz Wróbel